

De minister van Justitie en Veiligheid
De staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Directie Contraterrorisme

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 16950
2500 BZ Den Haag
www.nctv.nl

Datum
15 mei 2023

Ons kenmerk
4498279

nota

Beslisnota vierde rapportage uitreizigers

1. Aanleiding

De motie van de leden Michon-Derkzen (VVD) en Bikker (CU) vraagt om de Tweede Kamer twee keer per jaar integraal te informeren over het thema uitreizigers en daarbij in te gaan op de (status quo en nationaliteit van de) uitreizigers, de actualiteit inzake het berechten in de regio, de actualiteit inzake de strafzaken, inclusief de aanpak na detentie en de aanpak van en inzet op de kinderen van ISIS-uitreizigers.¹

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met verzending van de vierde rapportage uitreizigers naar de Tweede Kamer.

NB. Deze rapportage wordt mede namens de minister van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid verzonden.

3. Kernpunten

Deze rapportage bevat een overzicht van de ontwikkelingen in het afgelopen halfjaar op het gebied van wetgeving, strafzaken, berechting in de regio, detentie en aantallen ten aanzien van het thema uitreizigers. Middels deze beslisnota wordt er dieper ingegaan op het thema intrekken Nederlanderschap en de aangenomen motie van Omtzigt en Michon-Derkzen² met betrekking tot resolutie 2475 van de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa.

NB. Op het gebied van minderjarigen zijn er ten opzichte van de laatste halfjaarlijkse rapportage³ geen nieuwe ontwikkelingen geweest.

4. Toelichting

Intrekken Nederlanderschap op grond van artikel 14, tweede lid, Rijkswet op het Nederlanderschap (RWN)

In de vierde halfjaarlijkse rapportage uitreizigers is een passage opgenomen tav het intrekken Nederlanderschap. Hierbij is ook gewezen op het feit dat vertrek naar het land van tweede nationaliteit problematisch is. Dit is eerder ook benoemd in DTN 57. De G4 heeft u per brief d.d. 15 mei 2022 geïnformeerd over de knelpunten die hierdoor ontstaan bij de uitvoering. U heeft hier ook op 10 mei jl. over gesproken met de G4.

¹ Kamerstukken II, 2020-2021, 29 754, nr. 597.

² Kamerstukken II, 2022-2023, 29 754, nr. 674.

³ Kamerstukken II, 2022-2023, 29 754, nr. 652.

Voor teruggekeerde uitreizigers wiens Nederlanderschap niet op grond van artikel 14, vierde lid, RWN kon worden ingetrokken, geldt dat het Nederlanderschap kan worden ingetrokken op grond van artikel 14, tweede lid, RWN na een onherroepelijke veroordeling voor een terroristisch misdrijf, mits intrekking niet tot staatloosheid leidt. Het is eerst aan de rechter om een oordeel te geven in deze strafzaken. De IND kan een intrekkingprocedure pas opstarten nadat een strafzaak is afgerond en een veroordeling voor een terroristisch misdrijf onherroepelijk is geworden.

Directie Contraterrorisme

Datum

15 mei 2023

Ons kenmerk

4498279

Indien het Nederlanderschap van een veroordeelde wordt ingetrokken op grond van artikel 14, tweede lid, RWN, zetten betrokken ketenpartners in op het realiseren van vertrek tijdens of aansluitend op de strafrechtelijke detentie. De primaire verantwoordelijkheid tot vertrek, en een verplichting hiertoe, ligt bij de vreemdeling. Voor een deel van de terrorismeveroordeelden waarbij het Nederlanderschap is ingetrokken, is het op dit moment echter niet mogelijk om vertrek te realiseren, zelfstandig danwel gedwongen. Dit is ook aangekaart in het Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland (DTN) van november 2022.⁴ Dit betekent dat zij mogelijk voor een langere periode onrechtmatig in Nederland zullen verblijven, waarbij het onzeker is of vertrek uit Nederland in de toekomst überhaupt realistisch is. Het gevolg is dat het zicht op en handelingsperspectief richting de onrechtmatig verblijvende ingewikkelder wordt. De G4 en diverse uitvoeringspartijen uit de CT-keten geven al lange tijd aan dat het onwenselijk is verminderd zicht en handelingsperspectief te hebben op terrorismeveroordeelden zonder rechtmatig verblijf.

Na het intrekken van het Nederlanderschap vermindert of vervalt het handelingsperspectief van gemeenten en de reclassering. De enige mogelijkheden die overblijven zijn maatregelen uit de Vreemdelingenwet en/of maatregelen in het kader van de Tijdelijke Wet Bestuurlijke Maatregelen Terrorismedebestrijding (Twbmt). Het project zicht na detentie is erop gericht om ook op deze doelgroep zicht te houden. De Kamer is daar tijdens het 30 leden debat van 9 februari 2023 over geïnformeerd.

Motie Omtzigt (Groep Omtzigt) en Michon-Derkzen (VVD) ⁵

Tijdens het recente dertigledendebat over uitreizigers is de motie van Omtzigt en Michon-Derkzen aangenomen. Deze motie ziet op het inperken van het recht op familieleven voor uitreizigers. U heeft de motie 'oordeel Kamer' gegeven, met een nuancering van uw kant. Deze nuancering is van belang voor de wijze waarop het kabinet uitvoering kan geven aan de motie, in het bijzonder met het oog op de (strengere) eisen die het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) aan een eventuele inperking van mensenrechten stellen.

Categorische uitsluiting van mensenrechten is niet mogelijk. Evenmin is het mogelijk om reeds op voorhand aan één belang een doorslaggevende betekenis toe te kennen. Gesteld kan worden dat het kabinet zwaar gewicht toekent aan het belang van de nationale veiligheid, in het bijzonder wanneer sprake is van een

⁴ Hierin staat beschreven dat een deel van deze groep niet kan vertrekken, bijvoorbeeld omdat het land van hun tweede nationaliteit niet meewerkt aan uitzetting of het verstrekken van een reisdocument.

⁵ Kamerstukken II, 2022-2023, 29 754, nr. 674.

concrete, acute dreiging. De motie, alsmede de resolutie van de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa waar de motie op is gebaseerd, roept op tot beperking van het recht op familie- en gezinsleven (artikel 8 EVRM) indien de nationale veiligheid dat vereist. Dat is mogelijk, maar alleen na een belangenafweging waarbij het belang van de nationale veiligheid wordt afgewogen tegen alle andere belangen. De resolutie roept op tot het toekennen van een groot belang aan het welzijn van kinderen. Dat aan de belangen van kinderen zeer grote waarde dient te worden gehecht, blijkt onder meer ook uit de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State met betrekking tot intrekking van het Nederlanderschap van een uitreizigster.⁶

Directie Contraterrorisme

Datum

15 mei 2023

Ons kenmerk

4498279

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

⁶ Kamerstukken II, 2021-2022, 29 754, nr. 650.